

Adres artykułu: <https://bip.iaepan.edu.pl/artukul/konstantynopol-kucukcekmece-port-docelowy-na-szlaku-od-waregow-do-grekow-osrodek-bizantynizacji-rusow>

## **Konstantynopol-Kucukcekmece - port docelowy na szlaku od waregów do Greków, ośrodek bizantynizacji Rusów**

- [Trwające](#)
- [Zakończone](#)

### **Informacje o projekcie**

Tytuł projektu: Konstantynopol-Kucukcekmece - port docelowy na szlaku od waregów do Greków, ośrodek bizantynizacji Rusów

Numer projektu: 2014/14/E/HS3/00679

Kierownik projektu: dr Błażej Michał Stanisławski

Jednostka prowadząca projekt: Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Źródło finansowania projektu: Narodowe Centrum Nauki, 2014-2016

Kontakt:

telefon (22) 620-28-81 do 86

Wykonawcy:

Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

### **Charakterystyka**

## 1. Cel prowadzonych badań/hipoteza badawcza

Szlak od waregów do Greków łączył Europę Wschodnią i strefę nadbałtycką z Konstantynopolem. Traktem docierały na północ bizantyjskie dobra oraz idee, które m. in. legły u podstaw narodzin średniowiecznej cywilizacji europejskiej w naszej części kontynentu. Arteria powstała dzięki kontaktom pomiędzy Rusami/Skandynawami i Bizantyjczykami zadzierzgniętym w IX i kontynuowanym, w X stuleciu. Ich świadectwem są dagawory zawarte w 911 i 944 r., wzmiankowane w „Powieści minionych lat”. Na mocy umów Rusowie uzyskali prawo pobytu w sąsiedztwie Konstantynopola.

Celem jest: zlokalizowanie miejsca pobytu Rusów u bram stolicy cesarstwa na podstawie źródeł materialnych i pisanych (greckich i łacińskich); rekonstrukcja środowiska kulturowego - w oparciu o dane archeologiczne i teksty historyczne - w którym bezpośrednio przebywali przybysze z Europy Wschodniej w Miklagardzie oraz określenie wpływu tego otoczenia na ich kulturę.

Podstawą projektu jest hipoteza zakładająca, że bizantyjski kompleks osadniczy leżący nad jeziorem Kucukcekmece koło Stambułu był portem docelowym szlaku, być może tożsamym z obszarem wyznaczonym Rusom na miejsce ich pobytu u bram Konstantynopola wymienionym w traktatach. Koncepcja ta została sformułowana przez S. Aydingun i H. Öniza - liderów wykopalisk w Kucukcekmece. Potwierdzają ją odkryte tam przedmioty o proveniencji ruskiej/skandynawskiej, rozpoznane przez autora projektu.

Ostatecznym rezultatem realizacji projektu będzie maszynopis monografii w formie przygotowanej do druku.

## 2. Zastosowana metoda badawcza/metodyka

Projekt łączy doświadczenia polskiej i tureckiej mediewistyki. Ma on charakter interdyscyplinarny. Skupia specjalistów z zakresu archeologii (kultury wikińskiej, bizantynistyki, badań lądowych i podwodnych), filologii (greckiej i łacińskiej), historii i architektury. Podstawą jego są studia źródeł materialnych pozyskanych w wyniku prac archeologicznych w Kucukcekmece (przy wykorzystaniu klasycznych oraz najnowszych metod prospekcji terenowej i dokumentacji) oraz badania historyczne źródeł pisanych (greckich i łacińskich) związanych z tym ośrodkiem i podejmowaną problematyką.

## 3. Wpływ spodziewanych rezultatów na rozwój nauki, cywilizacji, społeczeństwa

Realizacja projektu przyczyni się do poznania środowiska kulturowego, w którym doszło do pierwszego bezpośredniego kontaktu społeczności naszej części kontynentu z cywilizacją bizantyjską oraz poznamy proces bizantynizacji przybyszów z północy. Stworzy on nowe podstawy źródłowe oraz pola do dyskusji w ramach studiów realizowanych w ostatnich latach, których celem jest: (1) ukazanie tła społeczno-

gospodarczego, na którym dokonał się proces powstania pierwszych państw w okresie wczesnego średniowiecza, ze szczególnym uwzględnieniem roli, jaką odegrali w nim Skandynawowie; oraz (2) badań zagadnień związanych z procesem narodzin średniowiecznej cywilizacji europejskiej, które wytyczył L. Leciejewicz (Nowa postać świata, Wrocław 2000). Przyczyni się on również do wskrzeszenia wrocławskich tradycji studiów bizantynistycznych, zainicjowanych przez G. Ostrogorskiego oraz mediewistycznej archeologii śródziemnomorskiej, stworzonej przez L. Leciejewicza.

## Metryczka

|                                     |                                      |
|-------------------------------------|--------------------------------------|
| <b>Opublikował w BIP:</b>           | Instytut Archeologii i Etnologii PAN |
| <b>Data opublikowania:</b>          | 18.05.2020 08:05                     |
| <b>Ostatnio zaktualizował:</b>      | Instytut Archeologii i Etnologii PAN |
| <b>Data ostatniej aktualizacji:</b> | 18.05.2020 08:05                     |
| <b>Liczba wyświetleń:</b>           | 11                                   |